

Gáti István
Tök Magda kalandjai
 Móra Kiadó, 2017, Ill., Nagy Norbert, 68 oldal

A szerzőről és a könyvről: A magyar gyerekirodalomban ismerünk számos klasszikussá vált verses mesét, mint Kormos István Vackor-történetei, vagy Szabó Magda Bárány Boldizsárja, Nemes Nagy Ágnes Bors nénije, és a legutóbbi évek kiemelkedő sikere, Varró Dániel *Túl a Maszat-hegyen* című meseregénye. Gáti István az ő nyomdokaikba lép a *Tök Magda kalandjaival*.

Tök Magda, Cukkíni Petra, Sütőtök Aladár, Doktor Patisszon mind-mind fantasztikus zöldségek, amelyek emberi módra élnek, gondolkodnak – láttunk már ilyet gyerekkönyvben, L. Fittler Vilma 1939-ben megjelent, és azóta kedvelt *Saláta Sárájában*, vagy Gianni Rodari nagy klasszikusában, a *Hagymácska történetében*.

A *Tök Magda kalandjai* sok-sok humorral, öniróniával és szeretettel ábrázol minket, embereket: a szerelmet, a kisbaba születését, a házépítést, a sportolási lázat, a könyvtári szokásokat. A versek világa tele van mai, modern világunk jelképeivel: fitneszgépek, gyorsbűfé, digitális eszközök, stb. Ugyanakkor a mesehősök igazi, színpadra való karakterek, például Tök Magda, a túlsúlyával küzdő könyvtáros, Rostosné Lopótök Irén, a színésznőből lett dadus, vagy Dinnye Dániel,

Tökös mese mesés tökökről

Sultz Sándor könyvajánlója

Rekettye-díjas építész. Egy család hétköznapi életét, apró-cseprő problémákat, mindennapi élethelyzeteket versel meg Gáti István, sok humorral és virtuozitással. Nagy Norbert illusztrációival a kötet minden bizonnyal kedvelt családi olvasmánnyá válik.

Gáti István 1979-ben született, évek óta publikál neves irodalmi folyóiratokban, 2016-ban jelent meg első verseskötete *Lehetne rend* címmel. Gyerekversei szerepelnek antológiákban: az *Aranysityakban*, a *Családi körben* és a *Válogatásban*. *Tél utca harmincnyc* című versének megzenésített változata Szalóki Ági *Körforgás* című gyereklemezén hallható. Dalszövegeket és orosz versfordításokat is jegyez. A *Tök Magda kalandjai* lesz az első gyerekeknek szóló könyve.

Néhány kérdés a szerzőhöz

Miután a kötet elején első nagy rím-mesterünket, Csokonai Vitézt citálja, („Jer, a töknél süvegeljünk”) Tök Magdát, e verselt mese címszereplőjét rögtön Karnyóné vagy Dorottya karakterében képzeltem. Ám Tök Magda nem olyan, hanem ízig-vérig... milyen is?

Én a csetlő-botló mesehősöket kedvelem. Alapvetően Tök Magda is ilyen, bár a szükséges pillanatban mindig

összeszedi magát és cselekszik. Hajtja a lelkesedés. Gyakran önértékelési problémákkal küzd, ahogy mindannyian. Szeretne sok-sok elvárásnak megfelelni, ami persze csak részben sikerülhet. Humora minden nehézségen átsegíti. Szeret másokról gondoskodni, ízig-vérig anya.

A női szépség ideálja a homokóra. No de a tök női szépsége milyen? És, ó jaj, akkor miért is megy Magda izzadni a fitneszterembe?

Fontos az egészséges narancssárga szín és a gömbölyded alkat. Magda túlságosan is gömbölyű, ezért kényszerül fogyókúrára. Fáradozása nem sok sikerrel jár, viszont a fitneszteremben megtalálja élete párját.

És ha már itt tartunk, és véletlenek nincsenek, mit keres ama jóképű bűfé tulajdonos és leendő férj, Tök Ödön azon az Ödönnek nem éppen való helyen? A Tök férfi ideálja?

Tökországban sem maradnak le hiúságban a férfiak a nők mögött. Egy bűfés könnyen pocakot ereszt, nem árt néhány felülés és súlyzógyakorlat. Ödön nem valami dalia, Magda éppen jókor érkezik, hogy kimentsék egymást ebből a verejtékszaga helyzetből.

A meséjéhez mért pont a tököt választotta? Noha igen sokféle tök létezik (uborka,

cukkini, tök, dinnye, sőt sütőtök és a lopótök), ahány tök, annyi karakter? No és nincs olyan gyerek és felnőtt, aki ne viszonyulna valahogy a tökhöz. A főzelék, ami lehet utálat tárgya. A sütőtök, ami minden babaétel alapja, de attól még finom. A dinnye. A töklámpás, avagy rémtök... No és a lopótök...

Gyerekkorom óta lelkesedem a növényekért, első verses mesém annak idején egy fikuszról szólt. Választásom most azért esett a tökökre, mert nem ismerek más zöldségféléket, mely ilyen forma- és méretválasztékban teremne. A tök a hatalmas leveleivel, tekergő indáival maga az életigenlés. A szóviccekről nem is beszélve. Akad aki nem szereti a tökfőzeléket, de töklámpát bárki szívesen farag. Elég, ha csak a halloweenra utalok.

Tök Magda kalandjai egy fabula. Magda és Ödön egy ideális család? Nagy szeretet,

két gyerek, szép ház, tengerparti nyaralás krumpli országban. A boldogságot csak a lizstharमतámadja, de az gyógyítható?

Fabula olyan értelemben, hogy humoros növénymese. De semmiképp sem tanító célzattal íródott. Sok olvasata lehet. Kicsidilli ez a világ, de ki ne vágyana erre? Krumpliföld persze tartogat meglepetéseket, az egy másik kultúra. Többrészes meséknél gyakori, hogy a hős az egyik történetben megbetegszik, ezt Magda sem kerülheti el. Tököknél a lizstharमत olyanmi, mint nálunk egy kiadós nátha. Egy kis permet mindig segít.

A szerzők nagy része első nekifutásra a saját gyerekének írja a meséit. Aztán már nem csak neki(k). Önnek mi volt a közvetlen motivációja?

A mese ősváltozatát tíz évvel ezelőtt egy munkahelyi újság számára írtam felnőtteknek. Zolnai Éva kolléganőm illusztrálta. Rettenetesen élveztük. A mese

első részét később Lackfi János beválogatta az *Aranysityak* antológiába, ekkor döntöttem el, hogy a további részeket jelentősen átdolgozom gyerekek részére. Volt családi motiváció is, szerettem volna, ha az unokahúgom jól szórakozik. Az ő keresztnévét viseli az egyik versenyző az úszóversenyes részben.

Mesénél, versnél még hangsúlyosabb az illusztrátor munkája. Ön hogyan működött együtt Nagy Norberttel? Az eredménnyel elégedett?

A kötet szerkesztőjével, Dian Viktóriával közösen választottuk Nagy Norbertet. Korábbi munkáit lapozgatva világos volt számomra, hogy profi grafikus és vérbeli művész. Általában szeretek mindenbe beleszólni, de most azt éreztem, legjobb, ha szabad kezet adunk mindenben. Az eredmény magáért beszél, a rajzok humora valóban hozzáadott érték.